

Det kongelige nærings- og fiskeridepartement
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler: Britt Leikvoll
Telefon: 97118906
Seksjon: Fiskeridirektøren
Vår referanse: 16/8676
Deres referanse:
Vår dato: 10.01.2017
Deres dato:

Att: Christopher Grøvdal Rønbeck

HØRINGSSVAR OM FLEKSIBILITET I PRODUKSJONSOMRÅDER

Vi viser til brev av 15. desember 2016, som er en tilleggshøring til forslaget til nytt vekstsystem som ble sendt ut 24. juni 2016.

Høringsforslaget er sendt til Fiskeridirektoratets regionkontor. Deres tilbakemeldinger er innarbeidet i forslaget.

1. Innledning

Geografisk fleksibilitet i utnyttelse av tillatelsene til oppdrett av laks og regnbueørret har vært et viktig virkemiddel for å stimulere til videreforedling i Norge, og Fiskeridirektoratet deler Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) sin vurdering av at slik fleksibilitet generelt påvirker selskapenes mulighet for utnyttelse av tillatelsene sine. Vi er også enig i at produksjonsreguleringer vil få ulik effekt på utnyttelsen av tillatelsene for de ulike selskapene, avhengig av blant annet selskapets størrelse, lokalitetsstruktur, og grad av eksponering mot overlappende produksjonsreguleringsregimer. Fra et slikt perspektiv vil den forslåtte økte fleksibiliteten ha en positiv effekt for aktører som i dag har lav utnyttelsesgrad av sine tillatelser.

På den andre siden er denne løsningen, slik NFD selv er inne på, et kompromiss mellom næringens ønske om geografisk fleksibilitet og vekstsystemets integritet. Fiskeridirektoratet påpekte i den opprinnelige høringen at dersom det «*[i]nnføres fleksibilitetsordninger som medvirker til en ytterligere svekkelse av sammenhengen mellom effekt på vill laksefisk og mengden verter i oppdrettsanleggene, så svekkes også selve ordningen og dens autoritet som forvaltningsredskap*». Vi vurderer derfor at det er nødvendig med effektive tiltak som motvirker en slik ytterligere svekkelse dersom en justerer kompromisset mellom fleksibilitet og integritet slik det er foreslått. Slik kan en på best måte opprettholde ordningens autoritet som forvaltningsredskap. Fiskeridirektoratet kan på bakgrunn av denne vurderingen stille seg bak forslaget om

økt fleksibilitet under forutsetning av at en får etablert sterkere og tydeligere forvaltningsverktøy enn det som ligger i det reviderte forslaget.

For øvrig viser vi til tidligere innsendte forslag og høringsuttalelser.

2. Forslag til ny akvakulturdriftsforskrift § 48a

I forslaget til endringer i akvakulturdriftsforskriften § 48a første ledd kan innehaver av akvakulturtillatelse eller innehavere innen samme konsern etter søknad innvilges et felles biomassetak innenfor inntil tre produksjonsområder som grenser til hverandre. Bestemmelsen er utformet objektivt, slik at alle som oppfyller kravene om «*samme type, samme formål og samme art tilhørende søker*» får innvilget felles biomassetak, uten noen nærmere vurdering. Det er ikke satt noen begrensning på hvor ofte en kan søke seg ut og inn av det enkelte felles biomassetak. De selskapene som har tillatelser i mange regioner vil kunne ha interesse av å variere mellom ulike biomassetak.

NFD vil i følge høringsbrevet vurdere om denne søknadsordningen heller bør være en meldingsordning. Slik Fiskeridirektoratet ser det henger denne vurderingen av om det heller bør være en meldingsordning nøye sammen med hvordan en innretter muligheten til å fatte vedtak om begrensninger i utnyttelsen av felles biomassetak etter bestemmelsens annet ledd. En kan risikere at terskelen for å komme inn under ordningen blir lav samtidig som det i praksis blir vanskelig i ettertid å håndheve kravene som skal sikre ordningens integritet som forvaltningsredskap.

Forslag til produksjonsområdeforskrift § 9 har en regel om at departementet ved uakseptabel miljøåvirkning kan nedjustere produksjonskapasiteten i produksjonsområdet, men dette skjer i så fall kun hvert annet år, med virkning 6 måneder frem i tid fra nedjusteringen, og bare for de tillatelsene som er hjemmehørende i området. Dette løser ikke den situasjonen som er nevnt ovenfor.

Vi mener derfor at vedtakshjemmelen i § 48a annet ledd, som gir Fiskeridirektoratet myndighet til å fatte vedtak om begrensninger i utnyttelsen av det felles biomassetaket dersom selskapet ikke kan dokumentere tilstrekkelig kontroll med miljøpåvirkningene i produksjonsområdet, er et viktig redskap for forvaltningen.

Vi vil samtidig peke på at det er uklart hva som ligger i begrepet *kontroll med miljøpåvirkning*. Det er heller ikke klart hva slags form for *dokumentasjon* som skal kreves for å vise at selskapet har denne kontrollen. Fiskeridirektoratet anbefaler at en legger opp til en forståelse av disse begrepene som vektlegger det forebyggende arbeidet, og at mangel på kontroll inntreffer når barrierer som skal sikre at miljøpåvirkningen i produksjonsområdet forblir akseptable, helt eller delvis mister sin kapasitet. En slik systemtilnærming til forståelsen av hvilke utfordringer som kan

ansees å medføre at virksomheten ikke har *tilstrekkelig kontroll* vil også kunne ivareta poenget om at situasjonen er en vedvarende utfordring for virksomheten.

Fiskeridirektoratet er enig i at vedtak om begrensning i utnyttelse av felles biomassetak gitt etter 48a første ledd må bygge på forhold ved driften. Lakselustellinger rapportert til Mattilsynet ukentlig vil være det sentrale utgangspunktet for disse vurderingene. For å kunne vurdere om disse tellingene viser at selskapet ikke har tilstrekkelig kontroll, og eventuelt vurdere omfanget av en eventuell begrensning i utnyttelsen av det felles biomassetaket, er det etter Fiskeridirektoratet sin vurdering nødvendig at biomasserapporteringen har samme frekvens som lakselusrapporteringen, det vil si én gang per uke, og at Fiskeridirektoratet får innrapportert flytting av fisk mellom lokaliteter i sann tid. Driftsplanene vil være et viktig verktøy sammen med forbedret biomasserapportering. Det vil også være avgjørende at rapportering av biomasse på enhetsnivå knyttes til en konkret tillatelse.

Dette forutsetter at departementet i forbindelse med de foreslåtte endringene gjør en mindre justering i akvakulturdriftsforskriften § 44 første ledd. Konsekvensene av en slik endring for næringen vurderes som lite byrdefull, blant annet fordi de opplysningene som kreves rapportert allerede skal journalføres, og vil kunne inngå i den automatiske rapporteringen fra produksjonsstyringssystemene. En slik forbedring av rapporteringen vil ha viktige positive effekter ut over høringstemaet, både for tilsyn med biomasse og rømming.

Fiskeridirektoratet er enig i at det foreløpig skal kreves søknad og saksbehandling for å få et felles biomassetak, særlig med tanke på at det skal føres tilsyn med virksomhetene. En meldingsordning vil imidlertid være forenklende og besparende for både næringen og forvaltningen. Rapportering slik vi har skissert ovenfor vil kunne legge til rette for at departementet over tid innfører en slik meldingsordning.

3. Endringer i laksetildelingsforskriften

Det foreslås endring i laksetildelingsforskriften § 33 ved at Fiskeridirektoratet gis anledning til å dispensere fra kravet i første ledd for innehaver som kun har tillatelser innenfor et produksjonsområde, slik at det kan gis anledning til å klarere lokalitet i et tilgrensende produksjonsområde til der akvakulturtillatelsen er hjemmehørende.

Begrunnelsen for regelen er at oppdrettere som kun har tillatelse innenfor et produksjonsområde etter dagens regelverk ikke har noen fleksibilitet når det gjelder utnyttelse av tillatelsen. Det er også sannsynlig at denne type oppdrettere ved overgangen fra regioner til produksjonsområder har fått et mindre område enn tidligere.

Dette forslaget støtter Fiskeridirektoratet. Vi mener også at det bør være en mulighet for denne gruppen næringsutøvere å kunne etablere seg i et tredje tilstøtende produksjonsområde, nettopp for at de skal ha en bedre geografisk fleksibilitet.

Fiskeridirektoratet vil bemerke at begrepet «hjemmehørende» med fordel kan defineres for at det skal være helt klart hva som ligger i uttrykket. Det kan legges til en setning i første ledd som lyder; «*Med hjemmehørende menes det produksjonsområde hvor tillatelsen plasseres ved opprettelsen av disse*».

Rent forskriftsteknisk påpekes det at slik forslaget foreligger i dag, så er det kun en setning (et punktum) i første ledd, slik at henvisningen til «*første punktum*» må fjernes i annet og tredje ledd.

4. Avsluttende bemerkninger

Den foreslåtte ordningen som gir den samme fleksibiliteten uavhengig av videreforedling kan tenkes å medføre en reduksjon i dagens videreforedlingsgrad. Det er likevel lite trolig at virksomheter som allerede har gjort store investeringer i produksjonsutstyr vil legge ned videreforedlingaktiviteten fordi de ikke lenger er alene om å ha økt fleksibilitet. Fiskeridirektoratet er imidlertid enig i at det er bekymringsfullt dersom videreforedlingsvirksomheten reduseres i vesentlig grad, og mener det er viktig å følge med på utviklingen fremover. Dersom innføring av den foreslåtte ordningen gir slike utilsiktede virkninger bør en vurdere andre virkemidler som kan stimulere til fortsatt videreforedling langs kysten.

Med hilsen

Liv Holmefjord
Fiskeridirektør

Jens Chr. Holm
direktør

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Det kongelige nærings- og
fiskeridepartement

Postboks 8090 Dep 0032 OSLO